

Petice na podporu projektu Národní knihovny ČR od Jana Kaplického (dokument)

Řada předních českých architektů, designérů, výtvarných umělců, historiků umění a galeristů se koncem května 2007 podepsala pod petici podporující architekta Jana Kaplického a jeho projekt Národní knihovny:

V různých oblastech odborných otázek, jež se dotýkají veřejného zájmu, bývá ve prospěch objektivního řešení přizváno mezinárodní koncilium. Tak se z vůle investora stalo posouzení soutěžních projektů na Národní knihovnu odbornou porotou, sestavenou z předních architektů současného světa. Jednání poroty se zúčastnili výsostně kvalifikovaní architekti, vybavení na základě všestranného přehledu i vlastních zkušeností znalostmi o soudobé architektonické tvorbě. Závěrem přikla porota jednomyslně vítězství návrhu ateliéru Future Systems Jana Kaplického. Zhodnotila jak řešení funkčních nároků budovy, tak její formální rozvrh z hlediska současné mluvy architektury, konečně též začlenění stavby do daného prostoru a ohledu k tvaroslovné povaze města.

Následně se o vítězný projekt rozhořely spory, jež se nespravedlivě dotkly i osoby architekta Jana Kaplického. Jan Kaplický, který v Praze vyrůstal a vystudoval, se v exilu hlásil ke své zemi a obdivnému vztahu k rodnému městu. Během působení ve Velké Británii obracel pozornost odborných kruhů k českému kulturnímu dědictví i současnému umění naší země s důrazem na jejich duchovní hodnoty. Po roce 1989 promítl své vlastenecké přesvědčení do prospěšných aktivit na rodné půdě. Pořádal pro odbornou i laickou veřejnost přednášky, k nimž zval architektky světového věhlasu, Richarda Rogerse, Jamese Stirlinga, Nicholase Grimshawa a Terryho Farrella, aby zdejší publikum a hlavně studenty seznamovali se svými náhledy i s vlastní tvorbou. Stejně tak prezentoval i vlastní tvůrčí program. Vydal zasvěcenou studii o českém funkcionalismu, kterou zpracoval s historikem architektury profesorem Vladimírem Šlapetou.

Tvůrčími návrhy a realizacemi je Kaplický právem považován za jednoho z nejvýznamnějších projektantů přítomnosti. Mezinárodní organizace architektů zařadila mezi nejvýznamnější projekty 20. století jeho novinářskou tribunu na kriketovém stadiónu v Londýně a obchodní dům v Birminghamu. Praze nabídl řešení některých projektů, jež se nedočkaly uskutečnění.

Úspěšně realizuje své projekty po celém světě, k nimž se v poslední době řadí Muzeum Masserrati v italské Modeně. Vůdčím rysem tvůrčího přístupu Jana Kaplického je koncepční myšlení, jež zbavuje architekturu ustálených klišé. Ve svých projektech prosazuje tvárné prostředky, které dbají na nároky dnešního životního provozu v souladu s možnostmi dosažené úrovně techniky a technologických postupů. Volba výrazových prostředků vychází z poučení přírody, jejích organických principů a konkrétních tvarů. Přitom ovšem sledují výchozí vztah k prostoru a danému prostředí, jak se potvrdilo v souznění návrhu knihovny s tvaroslovím Prahy.

Podepsaní z řad starší i mladší vrstvy architektů, designérů, výtvarných umělců, historiků umění i galeristů pokládají za poctivé vyjádřit své stanovisko ke vzniklé polemice.

Bezvýhradně respektují zásady demokratické společnosti, v níž má každý občan právo vyslovit se k veřejným záležitostem bez ohledu na odbornou či laickou připravenost. Je ovšem nabíledni, že nelze připisovat obecnou platnost pouze individuálnímu zalíbení či nelibosti. Především by nemělo docházet k tomu, že vedle námitek ze strany nedostatečně informovaných laiků se objevují i mnohdy zloklajné předhůzky autorových kolegů či veřejných činitelů, které se prosazují demagogicky a pokoušejí se mocensky ovlivnit výsledky soutěže.

Z tohoto důvodu se bez výhrad stavíme za to, aby nebyl znevažován kvalifikovaný výrok poroty, podle něhož má být realizován Kaplického projekt Národní knihovny.

Autorem textu prohlášení je doc. PhDr. Jiří Šetlík.

Podepsáni: PhDr. Petr Adler, PhDr. Alena Adlerová, MgA. Petr Babák, MgA. Radim Babák, doc. Václav Cigler, Jan Činčera, ak. mal. Jiří David, Luboš Drtina, dr. Antonín Dufek, Eva Eisler, Mgr. Yvona Ferencová, Mgr.A. Michal Froněk, ak. mal. Karel Haloun, Bob Heida, MgA. Juraj Horváth, Ing. Arch. Jiří Javůrek, prof. Marian Karel, JUDr. Petr Kazda, doc. Ing. Arch. Radek Kolařík, PhDr. Iva Knobloch, doc. Dr. Zdeněk Kratochvíl, Hana Kratochvílová, PhDr. Marie Kratochvílová, ak. mal. Aleš Lamr, MgA. Zuzana Lednická, doc. Mgr.A. Tomas Machek, MgA. Štěpán Malovec, Meda Mládková, Ing. Arch. MgA. Michal Motyčka, ak. mal. Aleš Najbrt, Mgr.A. Jan Němeček, Robert V. Novák, prof. ak. arch. Jiří Pelcl dr.h.c., PhDr. Eva Petrová, ak. mal. René Roubíček, ak. mal. Miluše Roubíčková, PhDr. Jan Rous, RNDr. Jana Ryšlinková CSc., PhDr. Jan Sekera, Zdeněk Sklenář, PhDr. Kateřina Svobodová, doc. Jiří Šetlík, ak. mal. Adriena Šimotová, MgA. Mgr. Jana Šindrová, doc. ak. mal. František Štorm, prof. Rostislav Vaněk, Mgr. Anna Vovsová, Dr. Galina Vondráčková, Mgr. Ivan Zachariáš, Ing. Alan Záruba M.A., prof. Ing. Arch. Zdeněk Ziegler